

Føroyingasøga

Legg tær í geyma, tá ið tú greinar, at tú gevur grundir fyri tínum uppáhaldum, og at tú altíð vísir á ítøkilig dømi í tekstinum, ið stuðla tínum uppáhaldum.

1. Hvat veitst tú um FS?

T.d. hennara uppruna, nær hon varð skrivað, hvar hon varð skrivað?
Hvør skrivaði FS? Á hvørjum máli var FS skrivað? Nær varð FS givin út?
Hvør gav hana út? Sig alt, sum tú veitst um søguna.

2. Tekstaslag

Er talan um ein søguligan yrkistekst ella um ein bókmentaligan tekst?
Gev grundir fyri tínum svari. Hvat tekstaslag, metir tú, at FS hoyrir til?

3. Kjarnin í søgugongdini

Hvør er kjarnin í søguni. Skriva 5 til 8 reglur um innihaldið. Meiningin við hesi uppgávuni er at fáa teg at varnast „reyða tráðin“ í hendingunum.

4. Søgubýgging

Hvussu er søgan skipað? Tú kanst t.d. kanna, hvussu søgan er býtt upp, um hon er søgd í tíðarrað (kronologi), um afturlítandi brot eru, og um fyriboðanir um ókomna tíð eru.

Søgugongdin í hesum tekstaslagnum kann bítast upp í forspæl, høvuðsgongd og eftirspæl, og trýbýtið skipar seg í seks skeið:

1. Inngangur (greitt verður frá persónum og ættum)
2. Stríð (mótsetningur tekur seg upp ímillum persónar og kemur til sjóndar)
3. Hædd (stríðið harðnar)
4. Hevnd (spenningur losnar)
5. Semja (tey, sum eftir liva, royna at sættast)
6. Eftirsløð (hvat síðani hendi)

Tú kanst royna at býta hendingagongdina í FS upp eftir hesum frymlinum.

5. Tíð og stað

Nær fara hendingarnar í FS fram, og hvar henda tær?

- Eru árstøl nevnd í søguni? Hvussu ber til at rokna seg fram til, nær hendingar fara fram, ella nær persónar hava livað?
- Hvussu long er søgutíðin? T.e. tíðin frá tí, at søgan byrjar, og til søgan endar.
- Hvussu mong ár ganga frá tí, at hendingarnar fara fram, og til tær verða festar á roð?

Greið frá, hvar hendingarnar í FS fara fram.

- Hvaðani eru persónarnir ættaðir?
- Hvørji lond og hvørjir persónar hava teir samband við?
- Hvørji lond vitja teir ella herja teir í?
- Greið frá, hvussu tú fatar sambandið ímillum Føroyar og hini londini. Hvat eyðkennir sambandið?

Í Færeyínga saga „Til læseren“ stendur, hvussu Rafn hevur roynt at tíðarfesta hendingar og persónar. Sí eisini á bls.

281 „Chronologisk Oversigt“. (http://heimskringla.no/wiki/Indledning_%28F%C3%A6rey%C3%ADnga_saga_%28C.C.Rafn%29%29)
Slóð til kongar í Noregi:<http://www.arild-hauge.com/konger.htm>

6. Frásagnarfólk og frásagnarstíllur

Nú skalt tú kanna frásagnarviðurskiftini í FS.

- Er søgan skrivað í 1., 2. ella 3. persóni, og hvør sigur søguna?
- Er frásagnarfólkið í parti við nøkrum av persónunum?
- Er frásagnarfólkið sjónligt í søguni? Tekur tað støðu ella kemur við viðmerkingum?
- Hvussu við sjónarhorninum? Fært tú at vita, hvat persónar hugsa ella kenna?
- Hvat eyðkennir lýsingarnar í FS? Eru tær orðaríkar ella berligar?
- Hvussu roynir høvundurin at gera søguna spennandi?
- Er frásagnarstíllurin vanligur ella serligur í mun til aðrar tekstir ella onnur tekstasløg, sum tú kennir? Hvønn týdning hevur frásagnarstíllurin fyri søguna og søgur annars? Ávirkar frásagnarstíllurin tína fatan av tí fortalda? Royn at bera FS saman við aðrar tekstir, sum tú kennir, og greið frá muninum.

7. Persónar

- Les fyra teir fyrstu partarnar í FS og greið frá, hvørjir persónar verða lýstir, hvussu teir verða lýstir, og hvussu nógva umrøðu hvør teirra fær.
- Hvussu er sambandið ímillum ymisku persónarnar?
- Hvat stríðast teir um?
- Eru lýsingarnar av persónum „objektivar“?
- Hvussu eru kvinnur lýstar? Hvør er teirra leiklutur í søguni? Hvør munur er á mans- og kvinnumyndini?
- Nøkur børn eru í søguni. Greið frá støðuni hjá børnunum.

8. Tema og tulkning

Nú skalt tú kanna, 1) hvørjir mótsetningar eru ímillum persónarnar í søguni, og 2) hvørjir mótsetningar eru ímillum áhugamál teirra. Gev tær far um, hvat orðið „landnám“ merkir, og hvat tað er, ið hendir hetta tíðarskeiðið.

- Hvat umboða teir ymisku persónarnir? Hvat stríðast teir um?
- Hvønn týdning hevur ættin og æran? Hvønn hugburð hava stríðandi persónarnir til ættina og æruna, til lóg og landaskil?
- Hvør mótsetningur er ímillum Sigmund og Trónd? Hvør er kjarnin í teirra ósemju?
- Hví mælir Tróndur Leivi til at giftast við Tóru? Hvørjum endamáli skal giftarmálið tæna?
- Hvussu fæst at enda friður í nýsamfelagnum?
- Hvønn týdning hevði kristnanin fyri norrønu samfeløgini?

Ger at enda eina niðurstøðu, har ið tú lýsir temað í søguni, og har tú knýtir øll tíni kanningarúrslit saman í eina tulkning av søguni.

9. Perspektivering

FS er ein aldargamal tekstur, og spurningur er, um hann hevur nakað at bera okkum nútíðarmenniskjum. Hvat heldur tú?

- Hvussu sæst FS aftur í dagsins samfelag? Hugsa t.d. um politikk. Hvussu verða Sigmundur og Tróndur fataðir og brúktir í politikki? Vís á dømi.
- Hvussu sæst FS aftur í listini? Kanna, hvørji kvæði eru um persónar og hendingar í FS. Finn dømi um yrkingar og søgur, har persónar og hendingar úr FS verða nýttir. Finn dømi um mynd- og høgglit, har myndevnið er úr FS.